

การบริหารจัดการศูนย์พักคอยสำหรับผู้ป่วยไวรัสโคโรนา 2019 ตามแนวทาง

พระพุทธศาสนา

Management of Community Isolation Center for Corona Virus patients in 2019 according to Buddhist guidelines

วรสุตา สุขารมณ

Vorasuds Sucarom

วิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีโพธิ์บุลย์

thesis.5611405937@gmail.com

บทคัดย่อ

เมื่อปลายปี 2019 มีการระบาดของไวรัส โคโรนา 2019 หรือที่เรียกกันว่า Covid 2019 จากเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน จนกระทั่งแพร่หลายไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก มีทั้งผู้ติดเชื้อที่รักษาตัวจนหายสามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติและเสียชีวิตเป็นจำนวนนับไม่ถ้วน

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทย มีผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนาและเสียชีวิตเพิ่มขึ้นทุกวัน อันเป็นผลกระทบทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา ประชาชนมีชีวิตรอยู่อย่างไม่ปกติ ขาดเสถียรภาพในเกือบทุกด้าน โรงพยาบาล บุคลากรทางการแพทย์ และวัคซีนที่จะให้บริการแก่ประชาชนก็มีอย่างไม่ทั่วถึง

การสร้างศูนย์พักคอย เพื่อให้บริการแก่ประชาชนที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา เป็นอีกหนึ่งในกระบวนการบริหารจัดการของรัฐ เพื่อให้ผู้ติดเชื้อได้พักรักษาตัวให้หาย การบริหารจัดการตามหลักพระพุทธศาสนาจึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนาได้มีขวัญและกำลังใจในขณะที่พักอยู่ที่จุดพักคอย พร้อมทั้งจะกลับไปใช้ชีวิตในครอบครัวและสังคมได้ตามปกติ

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ, ศูนย์พักคอย, ไวรัสโคโรนา 19

Abstract

At the end of 2019, there was an outbreak of corona virus 2019, also known as Covid 2019, from Wuhan, China until it spread to various countries around the world. There are countless infected people who have recovered and are able to live normally and die.

Especially in Thailand, the number of coronavirus cases and deaths is increasing day by day which affects both the economy, society, politics, education, people's lives are not normal. Lack of stability in almost every aspect; hospitals, medical personnel and the vaccines that will be available to the people are not widely available.

Community Isolation Center Construction to provide services to people infected with the corona virus. It is another process of government administration to allow the infected person to rest and heal Buddhist management is another way to help those infected with the coronavirus to stay motivated while staying at the waiting area, ready to return to normal family and social life

Keywords: Management, Community Isolation Center, Corona Virus 19

บทนำ

การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบในวงกว้างอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้การบริหารจัดการเตียงผู้ติดเชื้อ และผู้รอการรักษาไม่เพียงพอ ดังนั้น เพื่อการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อและลดการระบาดในชุมชน การจัดบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขในชุมชนจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง จึงได้มีแนวคิดการจัดตั้งศูนย์พักคอยในชุมชน (Community Isolation Center) หรือมีชื่อเรียกว่า ศูนย์แยกกักตัวในชุมชน ที่ดำเนินการทั้งในกรุงเทพมหานคร โรงพยาบาลในส่วนภูมิภาคและหน่วยงานท้องถิ่น

โดยกรมการแพทย์และภาคีเครือข่าย รวมทั้งกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขได้ออกแนวปฏิบัติในการดูแลรักษา การบริหารจัดการศูนย์พักคอยสำหรับบุคลากร ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดกลไกในการพัฒนาระบบบริการที่มีคุณภาพและความปลอดภัย ให้ความสำคัญต่อคุณภาพและความ

ปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ผู้ป่วยรวมทั้งชุมชน จึงร่วมเสนอประเด็นเพิ่มเติมต่อแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พักคอย เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้มีความปลอดภัยทั้งในส่วนผู้ป่วยเจ้าหน้าที่และประชาชนมากยิ่งขึ้น

"ศูนย์พักคอย" เป็นสิ่งที่จำเป็นมากในสถานการณ์การแพร่ระบาดนี้ เพื่อเป็นสถานที่ที่ดูแลอาการเบื้องต้นให้กับผู้ป่วยโควิดสีเขียวในชุมชนหรือในพื้นที่ใกล้บ้าน เพื่อกักตัวผู้ป่วยออกจากคนในครอบครัว รอส่งต่อเข้ารับรักษาใน รพ. สนาม หรือ รพ.หลัก เพื่อลดการติดเชื้อมันในครอบครัวที่จะทำให้แพร่ระบาดต่อไปในชุมชนหรือในที่ทำงานได้

ดังนั้น การตั้งศูนย์พักคอย ที่แต่ละหน่วยงานได้จัดตั้งขึ้น เพื่อคนป่วยไวรัสโคโรนาเมื่อบูรณาการกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา สามารถบรรเทาทุกข์ของผู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

ไวรัสโคโรนา

โคโรนา เป็นชื่อของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ ที่มีชื่อเต็มว่า Novel Coronavirus 2019 (2019-nCoV) ซึ่งพบต้นตอจากเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีน จากที่มีผู้ป่วยมีอาการคล้ายปอดอักเสบและไข้หวัดใหญ่เป็นจำนวนมาก จึงมีการเก็บตัวอย่างของคนไข้เหล่านี้ไปถอดรหัสพันธุกรรมและได้พบว่า นี่คือเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ในชื่อ ไวรัสโคโรนา ซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่ 7 ที่ถูกค้นพบ

ไวรัสโคโรนา เป็นไวรัสที่มีขนาดใหญ่ที่สุดที่มีสารพันธุกรรมเป็นอาร์เอ็นเอ และมีเปลือกหุ้มด้านนอกที่ประกอบด้วยโปรตีนคลุมด้วยกลุ่มคาร์โบไฮเดรตเป็นปุ่มๆ (spikes) ยื่นออกไปจากอนุภาคไวรัส ทำให้เมื่อดูด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอน จะเห็นเป็นเหมือนมงกุฎ (ภาษาละติน corona แปลว่า crown หรือ มงกุฎ) ล้อมรอบ จึงเป็นที่มาของชื่อเชื้อไวรัสในกลุ่มนี้ที่มีสมาชิกหลากหลาย ติดเชื้อก่อโรคได้ทั้งในคน และสัตว์หลายชนิด เช่น สัตว์ปีก สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม (ม้า วัว แมว สุนัข ค้างคาว กระต่าย หนู อุฐ และสัตว์ป่าอื่น ๆ) และสัตว์เลื้อยคลาน เช่น งู ดังนั้น ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ที่ก่อโรคในสัตว์ทั้งระบบทางเดินหายใจและทางเดินอาหาร อาจแพร่มาสู่คนและก่อโรคในคนได้ (zoonotic infection)

ในช่วงแรกคาดว่า เป็นการติดเชื้อจากสัตว์สู่คน เมื่อมีข่าวการระบาดนี้ ทั่วโลกก็เฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด เพราะมีประสบการณ์มาจากโรคทางเดินหายใจร้ายแรงที่เกิดจากไวรัสโคโรนา ได้แก่ โรคซาร์ (severe acute respiratory syndrome, SARS) ที่ระบาดในช่วงปี ค.ศ. 2002-2003 ซึ่งมีสาเหตุจาก

ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ SARS-CoV ที่เป็นไวรัสโคโรนาข้ามสปีชีส์จากค้างคาวผ่าน civet cat (ชะมด) มาติดเชื้อในคน โดยเริ่มระบาดจากประเทศจีนและกระจายไปทั่วโลก มีผู้ติดเชื้อกว่าแปดพันคน อัตราการตายร้อยละ 10 และเพิ่มเป็นร้อยละ 50 ในผู้สูงอายุ

สำหรับผู้ป่วยไวรัสโคโรนา จะมีอาการเปลี่ยนแปลง แปรปรวน กลัว เครียด กังวล เบื่อ เหนื่อย หงุดหงิดฉุนเฉียวง่าย นอนไม่หลับหรือหลับไม่สนิท ฝันร้ายต่อเนื่องเรื้อรัง พฤติกรรมการกินผิดปกติ บางรายกินไม่ลง บางรายกินมากผิดปกติ รู้สึกไม่กระปรี้กระเปร่า ไม่สดชื่น เฉื่อยชาลง ลดกิจกรรมลง อย่างชัดเจน เบื่อ ไม่อยากทำอะไร สมาธิจดจ่อไม่ดี หลง ๆ ลืม ๆ ทำงานบกพร่อง สูญเสียการตัดสินใจ บางคนดื่มแอลกอฮอล์หนักขึ้น อาจมีการสูบบุหรี่หรือใช้สารเสพติดมากขึ้น

ผู้ป่วยที่มีโรคทางกาย เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคไต โรคหัวใจ ในระยะนี้อาการอาจกำเริบแปรปรวน เช่น ปวดท้อง ปวดหัว ปวดตามตัวหรือมีผื่นขึ้น ตื่นตระหนก ฯลฯ เริ่มรู้สึกท้อแท้หมดหวัง รู้สึกไร้ค่า ไม่อยากมีชีวิตอยู่ สิ่งสำคัญคือ คนจำนวนมากไม่ตระหนักว่ามีความผิดปกติด้านอารมณ์ เมื่อไม่รู้ตัวก็ไม่ได้จัดการอย่างถูกต้อง จนอาจส่งผลกระทบกับประสิทธิภาพในการทำงาน สมาธิไม่ดี ทำงานบกพร่องหรืออารมณ์แปรปรวนจนมีปัญหาความสัมพันธ์ ทั้งเรื่องส่วนตัวและกับเพื่อนร่วมงาน ความเครียดสะสมยังอาจนำไปสู่การตัดสินใจผิดพลาดนำชีวิตดิ่งลงได้โดยง่าย (www.bangkokhospital.com)

ขณะนี้ สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 ในไทย ยังคงวิกฤตหนัก มีรายงานยอดผู้ติดเชื้อรายใหม่ทะลุเกินกว่า 2 หมื่นรายติดต่อกันหลายวัน ผู้ที่ได้รับการ “ตรวจโควิด” แล้วพบว่าตนเอง “ติดโควิด” ต่างก็เร่งเข้าสู่ระบบการรักษาตามมาตรการของกระทรวงสาธารณสุข ที่แบ่งตามระดับอาการป่วย เขียว/เหลือง/แดง

ศูนย์พักคอย

ศูนย์พักคอย ใช้เป็นสถานที่ให้ผู้ป่วยโควิดสีเขียวอยู่ระหว่างการรอส่งต่อโรงพยาบาล และใช้เป็นสถานที่สำหรับดูแล กลุ่มคนที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษระหว่างรอเตียง เช่น เด็กที่พ่อแม่ติดเชื้อที่ไม่มีคนในครอบครัวดูแล ช่วยลดความรุนแรงของการแพร่ระบาด และลดการสูญเสีย โดยศูนย์ฯ รูปแบบนี้ จะมีเตียงรองรับผู้ป่วยโควิดที่มีอาการป่วยปานกลาง ที่ต้องได้รับการดูแลจากทีมแพทย์อย่างใกล้ชิดเพิ่มขึ้น

“ศูนย์พักคอย” หรือ Community Isolation หมายถึง สถานที่ให้ผู้ป่วยโควิดระดับสีเขียวอยู่ระหว่างการรอส่งต่อโรงพยาบาลสนามหรือโรงพยาบาลหลัก ใช้เป็นสถานที่สำหรับดูแลรักษาเบื้องต้นระหว่างรอเตียง ซึ่ง กทม.จะจัดตั้งให้มากที่สุดทุกเขตทั่วพื้นที่

สำหรับคนไม่สามารถทำ Home Isolation แยกกักที่บ้านได้ จะมีระบบส่งต่อไปที่ Community Isolation หรือ ในกทม. เรียกว่า ศูนย์พักคอย

การนำและการบริหารจัดการ ศูนย์พักคอยในชุมชนต้องมีโรงพยาบาลแม่ข่ายที่ชัดเจน มีการแต่งตั้งผู้จัดการศูนย์เพื่อรับผิดชอบการบริหารจัดการศูนย์ทั้งในเชิงอาคารสถานที่ กำลังคน พัสด ยา และเวชภัณฑ์ และการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ

มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของโรงพยาบาลแม่ข่าย, ศูนย์บริการสาธารณสุข (กรณีจัดตั้งใน กทม.), โรงพยาบาลสนาม (ถ้ามีการจัดตั้ง), ศูนย์พักคอยในชุมชน และทีมรับผิดชอบการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน (ถ้ามีการจัดตั้ง)

ผู้ที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันกำหนดเป้าหมายของการจัดตั้งศูนย์พักคอยที่ชัดเจน เพื่อเป็นจุดรวมพลังของทีม และเพื่อการสื่อสารสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน

แนวทางบริหารในการจัดตั้งศูนย์พักคอยในชุมชน สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

- สถานที่จัดตั้งมีการถ่ายเทอากาศได้ดี มีการกำกับดูแลการทำงานของเจ้าหน้าที่/อาสาสมัคร
- มีวัสดุอุปกรณ์และเวชภัณฑ์ที่จำเป็น เช่น เครื่องอุปโภค บริโภค น้ำดื่ม เวชภัณฑ์ อุปกรณ์ป้องกันตัวทางการแพทย์ อุปกรณ์ทำความสะอาด

- ระบบการดูแลรักษาผู้ป่วย ให้เป็นไปตามสถานพยาบาลคู่สัญญา มีช่องทางในการติดต่อแพทย์ มี จนท. วัดอุณหภูมิ วัดความดันโลหิต ความเข้มข้นของออกซิเจน อัตราการหายใจ

- การรักษาให้เป็นไปตามแนวทางเวชปฏิบัติการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคโควิด-19 ของกระทรวงสาธารณสุข

- มีระบบการส่งต่อผู้ป่วย ระบบการเชื่อมโยงเวชระเบียน ระบบสื่อสารมีระบบการป้องกันควบคุมการติดเชื้อและแพร่กระจายเชื้อ ระบบสุขาภิบาล ห้องอาบน้ำ ห้องสุขา (www.bangkokbiznews.com)

บทบาทหน้าที่ของศูนย์พักคอยในชุมชน ควรครอบคลุม

- การดูแลผู้ป่วยภายในศูนย์ ซึ่งครอบคลุมการดูแลเบื้องต้นทางการแพทย์การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ รวมทั้งการดูแลทั่วไป เช่น เรื่องอาหาร การรับฝากของจากญาติ

บทบาทหน้าที่อื่นที่อาจได้รับมอบหมาย เช่น

- การดูแลผู้ป่วยที่บ้าน (Home Isolation) ผ่านระบบ telemedicine รวมถึงการจัดระบบ logistics ของอาหาร ยา และอุปกรณ์การแพทย์ที่จะช่วยสนับสนุนการดูแลตนเองของผู้ป่วยที่บ้าน
- การทำหน้าที่ Comprehensive COVID-19 Response Team (CCRT) ซึ่งควรครอบคลุมทั้งการทำ Antigen Test Kit เพื่อแยกผู้ที่ติดเชื้อออกจากชุมชน และการฉีดวัคซีนให้กลุ่มเสี่ยง (สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล, องค์การมหาชน, 2564)

การบริหารจัดการ

การบริหารและการบริหารจัดการ มีความสัมพันธ์กันโดยตรงเมื่อมีการบริหาร (Administration) ก็ต้องมีการจัดการ (Management) ไม่ว่าจะเป็นองค์กรธุรกิจหรือองค์การภาครัฐ ก็ต้องใช้องค์ความรู้ทั้งสองอย่างจนกลายเป็นการบริหารจัดการ การที่จะสามารถเข้าใจองค์ความรู้ อย่างถ่องแท้จนผลานเป็นเนื้อเดียวกันว่า การบริหารจัดการ มีหลักการกระบวนการ เทคนิคอย่างไร ความหมายของหลักการบริหารจัดการ ดังต่อไปนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน นิยามความหมายของ การจัดการ (Management) ว่า หมายถึง การสั่งงาน ควบคุมงาน ดำเนินงาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542) โดยยังมีนักวิชาการที่ศึกษาด้านการบริหารให้ความหมายเพิ่มเติมว่า การบริหารเป็นวิธีการทำให้งานสำเร็จ โดยอาศัยผู้อื่น (Getting things done through other people) และกล่าวว่า ผู้บริหารมีกรอบในการพิจารณา การบริหารของผู้บริหารให้สำเร็จมี 5 ประการ ตามคำย่อในภาษาอังกฤษ คือ “POSDC” ดังนี้ คือ

1. P คือ Planning หมายถึง การวางแผน เป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อความสำเร็จที่จะตามมาในอนาคตผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลเพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร
2. O คือ Organizing หมายถึง คือ การจัดองค์กร เป็นการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกและสายบังคับบัญชาภายในองค์กร มีการแบ่งงานกันทำและการกระจายอำนาจ
3. S คือ Staffing หมายถึง งานบุคลากร เป็นการสรรหาบุคลากรใหม่การพัฒนาบุคลากร และการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน
4. D คือ Directing หมายถึง การอำนวยการ เป็นการสื่อสารเพื่อให้เกิดการดำเนินการตามแผน ผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและต้องมีภาวะผู้นำ

5. C คือ Controlling หมายถึง การกำกับดูแล เป็นการควบคุมคุณภาพของการ ปฏิบัติงาน ภายในองค์กร รวมทั้งกระบวนการแก้ปัญหาภายในองค์กร (พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต, ปธ.9, Ph.D.), 2544)

การบริหารไม่ว่าจะเป็นระบบแบบราชการหรือการบริหารธุรกิจ การบริหารมีสาระสำคัญ สำหรับการบริหาร โดยมีหลักการและรายละเอียดของหลักการบริหาร ดังนี้

1. หน้าที่ทางการบริหาร (Management function) ซึ่งประกอบด้วยหน้าที่ ทางการบริหาร 5 ประการ คือ POCCC ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และ การควบคุม (Controlling)

2. ผู้บริหารจะต้องมีลักษณะพร้อมด้วยความสามารถทางร่างกายจิตใจ ไหวพริบ การศึกษาหาความรู้เทคนิคการทำงานและประสบการณ์ต่าง ๆ

3. หลักการบริหาร ที่เรียกว่า Fayol's 14 Principle Management (หลักการบริหารจัดการ สากล 14 ประการ) ซึ่งมีหลักทั่วไปที่ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้บริหาร 14 ข้อ คือ

1) การแบ่งงาน (Division of Work) การแบ่งงานระหว่างคนงานกับผู้จัดการจะช่วยเพิ่ม ผลผลิตของเขา

2) อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority and Responsibility) เป็นสิทธิจะออก คำสั่งและใช้อำนาจเพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมทำตามคำสั่ง ขณะที่ทำให้เห็นข้อแตกต่างระหว่างอำนาจ หน้าที่เป็นทางการ (ได้จากตำแหน่งที่ตนเองครองอยู่) กับอำนาจหน้าที่ส่วนบุคคล (ตั้งอยู่บนพื้นฐาน ของเขาวินัยปัญญา ประสบการณ์และความสามารถส่วนบุคคล) คนในองค์กรต้องการอำนาจหน้าที่มาก ขึ้นแต่กลัวความรับผิดชอบ การกลัวความรับผิดชอบดังกล่าว ทำให้ความริเริ่มเป็นอัมพาต ด้วยจะต้อง ดำเนินขั้นตอนพิเศษเพื่อชักจูงคนให้ยอมรับความรับผิดชอบขณะที่ใช้อำนาจหน้าที่

3) วินัย (Discipline) วินัยมีความจำเป็นเพื่อให้การบริหารมีความราบรื่น

4) เอกภาพของการบังคับบัญชา (Unity of Command) พนักงานควร ได้รับคำสั่งจาก หัวหน้าเพียงคนเดียวเท่านั้น คนที่มีหัวหน้ามากกว่าหนึ่งคนในเวลาเดียวกันจะอยู่รอดได้ยาก

5) ความเป็นเอกภาพของคำสั่ง (Unity of Direction) เป็นความคิดเดียว และแผนการเดียว สำหรับกิจกรรมกลุ่มหนึ่งที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน เอกภาพของการบังคับบัญชาไม่ อาจเกิดขึ้นได้ ถ้า ปราศจากเอกภาพของคำสั่ง

6) ให้ผลประโยชน์ขององค์กรมีความสำคัญกว่าผลประโยชน์ของบุคคล (Subordination of Individual Interests of the General Interest) ผลประโยชน์ของ พนักงานคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งไม่ควรอยู่เหนือผลประโยชน์ขององค์กร

7) ค่าตอบแทน (Remuneration) ค่าตอบแทนของบริหาร ความยุติธรรมและถูกต้อง

8) การรวมอำนาจไว้ในส่วนกลาง (Centralization) การรวมอำนาจไว้ในส่วนกลางเป็นระเบียบ ตามธรรมชาติในองค์กรใหญ่ ๆ มีความจำเป็นในการจัดตั้งคนกลางขึ้น การมอบอำนาจให้คนกลางที่มีความริเริ่มก็ขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้จัดการความน่าเชื่อถือของผู้ใต้บังคับบัญชาและเงื่อนไขของธุรกิจ

9) หลักสเกลาร์ (Scalar Chain) ถ้ามีการใช้กฎขององค์กรที่เป็นทางการ การสื่อสารระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชาสองคนในต่างแผนอาจต้องใช้เวลายาวนานและซับซ้อน กล่าวคือ คนหนึ่งอาจส่งข้อความขึ้นไปตามสายการบังคับบัญชาแล้วรอนถึงจุดหมายปลายทาง

10) ลำดับ (Order) คนที่เหมาะสม ควรอยู่ในที่เหมาะสม ความรู้ที่ละเอียดในข้อกำหนดของมนุษย์และทรัพยากรขององค์กร และความสมดุลที่คงที่ระหว่างข้อกำหนดเหล่านี้กับ ทรัพยากร

11) ความเที่ยงธรรม (Equity) ความเที่ยงธรรมและความเสมอภาคจากการปฏิบัติ คือ ผลลัพธ์ของการรวมกันของความเมตตาและความยุติธรรม

12) ความมั่นคงในงานของบุคลากร (Stability of Tenure of Personnel) สนับสนุนความมั่นคงในงานของบุคลากรเพื่อประกันถึงความราบเรียบในการปฏิบัติการกิจ ความไม่มั่นคงในงาน คือ เหตุผลและผลของการทำงานที่ไม่ดี

13) ความริเริ่ม (Initiative) ความริเริ่มประกอบด้วยการคิดแผนอย่างรอบคอบและประกันถึงความสำเร็จของมัน เป็นแหล่งที่ยิ่งใหญ่ของความเข้มแข็งในธุรกิจเพื่อสนับสนุนความริเริ่ม ผู้บังคับบัญชาต้องแสดงไหวพริบที่ดีให้มากและความพร้อมที่จะละทิ้งความถือดี

14) ความสามัคคีในหมู่คณะ (Esprit Dee Corps) ความสามัคคีของบุคลากรในองค์กรด้วยทัศนคติที่จะสร้างความสำนึกของความสามัคคีในหมู่พนักงาน ผู้จัดการต้องแสดงบุรณาการส่วนบุคคลที่สูง นอกจากจะเป็นตัวอย่างเน้นคุณธรรมแล้ว ผู้จัดการไม่ควรยึดถือคติพจน์ที่ว่า แบ่งแยกแล้วปกครอง การแบ่งแยกกำลังศัตรูให้อ่อนแอเป็นเรื่องที่ฉลาด แต่การแบ่งแยกทีมของตนเองเป็นความบาปต่อธุรกิจการพัฒนาความสัมพันธ์ที่เป็นมิตร และจัดตั้งผลประโยชน์ร่วมโดยความตกลงร่วมกัน (Henri Fayol, 1930)

การจัดการ (Management) หรืออาจจะเรียกว่า การบริหาร หรือ การบริหารจัดการ หมายถึง ชุดของหน้าที่ต่าง ๆ ที่กำหนดทิศทางในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทั้งหลายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficient) หมายถึง การใช้ทรัพยากรอย่างเฉลียวฉลาดและคุ้มค่า ส่วนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective) หมายถึง การตัดสินใจอย่างถูกต้อง และมีการปฏิบัติการได้สำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้ ดังนั้น ผลสำเร็จของการจัดการต้องมีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลควบคู่กันไป การจัดการ จึงหมายถึง กระบวนการของการดำเนินงานและการประสานงานทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการพยายามทำให้ประสบความสำเร็จในจุดมุ่งหมายขององค์กร (Jame, A.F. Stoner., 1982)

การบริหารงาน คนทำงานไม่เต็มศักยภาพ จัดเป็นปัญหาของคนงานและเป็นอุปสรรคของการปฏิบัติงาน จะสามารถแก้ไขได้โดยการออกแบบระบบงานและบริหารจัดการสิ่งจูงใจเสียใหม่ โดยได้เสนอการบริหารงานแบบวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีหลักเกณฑ์อยู่ 4 หลักเกณฑ์ ดังนี้

1. ให้ใช้วิธีการเชิงวิทยาศาสตร์กำหนดวิธีการทำงานที่ดีที่สุด (One Best Way) คือ ต้องต้องมีการคิดค้นและกำหนดวิธีการที่ดีที่สุดให้เหลือหนึ่งทางเลือกสำหรับงานแต่ละอย่าง เพื่อทดแทนวิธีการที่คนงานทำกันมาแบบลองผิดลองถูก การกำหนดวิธีการทำงานที่ดีที่สุดช่วยให้สามารถทำงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์ มาตรฐานของงาน จะต้องมีการจัดวางเอาไว้ โดยมีหลักเกณฑ์ที่ได้พิสูจน์มาแล้วว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุดจริง และในเวลาเดียวกันการจ่ายผลตอบแทนแบบจูงใจต่าง ๆ ก็จ่ายให้ตามผลผลิตทั้งหมด

2. ให้มีการวางแผนในการคัดเลือกและการพัฒนาคนงาน การคัดเลือกคนงานจะต้องมีการพิจารณาเป็นพิเศษที่จะให้ได้คนที่มีคุณสมบัติที่ดีที่สุดตรงตามงานที่จะให้ทำ โดยตระหนักถึงความสำคัญคุณค่าของงาน การรู้จักมอบหมายงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับคน ส่วนการวางแผนเพื่อพัฒนาคนงานเป็นการให้ความรู้หรือการฝึกอบรมคนงานให้รู้จักวิธีการทำงานที่ถูกวิธี การวางแผนเพื่อพัฒนาคนงาน เป็นการทดแทนการปล่อยให้คนงานเลือกวิธีการของเขาเอง

4. ให้คัดเลือกคนงานที่มีความสามารถแล้วให้การฝึกอบรมและพัฒนาให้มีการทำงานร่วมกัน คนงานจะไม่คัดค้านต่อวิธีการทำงานใหม่ที่ได้กำหนดขึ้น เพราะโดยหลักเหตุผลคนงานทุกคนจะเห็นจริงถึงโอกาสที่จะได้รับรายได้สูงขึ้นจากการทำงานที่ถูกวิธีซึ่งจะช่วยให้ได้ผลผลิตสูงขึ้น ด้วยวิธีการพิจารณาอย่างรอบคอบเกี่ยวกับวิธีการทำงาน

5. ให้ใช้หลักการแบ่งงานกันระหว่างผู้บริหารและคนงาน เพื่อให้แต่ละฝ่ายทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมที่สุด ฝ่ายบริหารควรจะได้ประสานอย่างใกล้ชิดเป็นประจำระหว่างผู้บริหารและคนงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงาน แต่ต้องไม่ใช่โดยการลงมือปฏิบัติงานที่ควรจะเป็นของคนงาน (Frederick w Taylor , 1984)

ทฤษฎีระบบการจัดการมีการบ่งชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการบูรณาการ ระบบความร่วมมือต่าง ๆ ของการติดต่อสื่อสาร การจัดหา การจัดการทรัพยากร และความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล เพื่อให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การที่กำหนดไว้ ซึ่งเรียกว่า ระบบ การบริหาร (Administrative Systems) (Chester Barnard., 1938) การจัดการ (Management) จึงหมายถึง การกระทำเกี่ยวกับการประสานงานในการทำงาน ซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด กับความคิดเห็นของบุคคลอื่น ๆ (Stephen P. Robbins., and Mary Coulter., 2005)

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การใช้หลักศาสตร์แห่งการบริหารและศิลปะแห่งการจัดการ เพื่องานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยใช้หลักการทำงานเป็นทีมเพื่อเป็นจุดร่วมในวัตถุประสงค์แห่งงาน ในการร่วมกันทำงานกับบุคคลอื่น และใช้หลักการวางแผน การบริหารการจัดองค์กร การสั่งการ การกำกับดูแล และการควบคุม ให้ทั้งงานและคนบรรลุวัตถุประสงค์แห่งการบริหารงานและการบริหารคน โดยการบริหารที่ดีควรมีการหลักธรรมประกอบการบริหารจัดการ ถือ ธรรมหรือหลักการเป็นสำคัญ ยึดเอาเป้าหมายแห่งความสำเร็จเป็นพื้นฐานทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ รู้จักการใช้กลยุทธ์เชิงรุกเป็นกลไกขับเคลื่อนการประสานงานประสานธรรมในการบริหารและการจัดการให้เป็นหนึ่งเดียว การประมวล ผลักดัน กำกับปัจจัยต่าง ๆ ในการบริหารงาน การปฏิบัติงาน ให้สมดุลก็จะสามารถบริหารและบริหารจัดการจนสามารถครองตน ครองคน ครองงาน ได้อย่างยั่งยืน

การบริหารแบบมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องประชาชน 4 ประการ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจว่าจะทำอะไร และทำด้วยวิธีการอย่างไร มีส่วนในการดำเนินโครงการตัดสินใจในการให้ทรัพยากรสนับสนุนโครงการและการร่วมมือกับองค์กรหรือกลุ่มกิจกรรมเป็นการเฉพาะ มีส่วนในการแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดจากโครงการพัฒนา และมีส่วนในการประเมินโครงการ ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามขั้นตอนในการบริหารตามแนวคิดของมี 4 ขั้นตอน (John M. Cohen and Norman T. Uphoff, 1980) ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ โดยมีการอภิปรายถึงปัญหาและความต้องการ มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การกำหนดทางเลือกว่าควรจะทำโครงการหรือกิจกรรมใดบ้าง และการตัดสินใจว่าจะทำโครงการหรือกิจกรรมใด และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจยังครอบคลุมไปถึงการตัดสินใจในระหว่างการดำเนินโครงการ

2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในทรัพยากรต่าง ๆ ให้กับโครงการทั้งในด้านการเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ และการมีส่วนร่วม ในการบริหารและประสานงานโครงการต่าง ๆ

3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Evaluation) การมีส่วนร่วมประเภทนี้มีสองนัย คือ เป็นทั้งการร่วมรับประโยชน์และร่วมรับผลสืบเนื่องในทางลบจากโครงการพัฒนา ผลประโยชน์ที่ได้รับ ได้แก่ ผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ คือ การมีรายได้และทรัพย์สินเพิ่มขึ้นและมั่นคงขึ้นหรือการมีสาธารณูปโภค ที่เพียงพอ มีประสิทธิภาพหรือคุณภาพดี ผลประโยชน์ด้านสังคม ได้แก่ การได้รับการศึกษาหรือรู้หนังสือมากขึ้น รวมทั้งการให้บริการสังคมอื่น ๆ มากขึ้นและมีคุณภาพดีขึ้น ผลประโยชน์ส่วนบุคคล ได้แก่ การมีความนับถือตนเองมากขึ้น มีพลังอำนาจทางการเมืองมากขึ้น และมีความรู้สึกถึงควมมีประสิทธิภาพของตนเอง

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Benefits) เป็นการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินโครงการทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ รูปแบบการมีส่วนร่วมประเมินอย่างเป็นทางการ เช่น การประชุมเพื่อทบทวนและประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา การร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะกรรมการในการประเมินผล หรือการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ ในการวิจัยประเมินผล สำหรับ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การประชุมกลุ่มย่อยอย่างไม่เป็นทางการ หรือการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินของโครงการ

แนวปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พักคอยในชุมชน (Community Isolation Center)

การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบในวงกว้างอย่าง รวดเร็ว ส่งผลให้การบริหารจัดการเตียงผู้ติดเชื้อ และผู้รอรับการรักษาไม่เพียงพอ ดังนั้น เพื่อการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อและลดการระบาดในชุมชน การจัดบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขในชุมชนจึงเป็นอีก ทางเลือกหนึ่ง จึงได้มีแนวคิดการจัดตั้งศูนย์พักคอยในชุมชน

(Community Isolation Center) หรือมีชื่อเรียกว่า ศูนย์แยกกักตัวในชุมชนที่ดำเนินการทั้งใน กรุงเทพมหานคร โรงพยาบาลในส่วนภูมิภาคและหน่วยงานท้องถิ่น โดยกรมการแพทย์และภาคี เครือข่าย รวมทั้งกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขได้ออกแนวปฏิบัติในการดูแล รักษา การบริหาร จัดการศูนย์พักคอยสำหรับบุคลากร ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนให้เกิด กลไกในการพัฒนาระบบบริการที่มี คุณภาพและความปลอดภัย ให้ความสำคัญต่อคุณภาพและความปลอดภัย ของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ผู้ป่วยรวมทั้งชุมชน จึงร่วมเสนอประเด็นเพิ่มเติมต่อแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการ ศูนย์พักคอย เพื่อ สนับสนุนการปฏิบัติงานให้มีความปลอดภัยทั้งในส่วนผู้ป่วย เจ้าหน้าที่และประชาชนมากยิ่งขึ้น

การบริหารจัดการศูนย์แยกกักตัวในชุมชน

การจัดตั้งศูนย์แยกกักตัวในชุมชนเป็นการบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานในพื้นที่ตั้ง เป็นหลัก โดยในสถานการณ์วิกฤตเช่นนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นการดำเนินงานโดยภาครัฐเท่านั้น ดังนั้น ใน พื้นที่หนึ่งอาจมีศูนย์แยกกักตัวในชุมชนที่มีผู้บริหารจัดการเป็นสำนักงานเขตพื้นที่ (สนง.เขต) หรือ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในพื้นที่ต่างจังหวัด รวมทั้งอาจริเริ่มจากความต้องการของมูลนิธิ ประชาชน ภาคประชาสังคมที่ร่วมมือกับองค์กรภาครัฐได้เช่นกัน โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ สนับสนุนการดำเนินงานในแต่ละด้านของศูนย์แยกกักตัวในชุมชน

อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานเรื่องศูนย์แยกกักตัวในชุมชนจำเป็นต้องมีสถานพยาบาล คู่สัญญาที่จะช่วยประเมินผู้ป่วยผ่านระบบการแพทย์ทางไกล หรือ Telemedicine และรับส่งต่อผู้ป่วย กรณีที่มีอาการรุนแรงมากขึ้นซึ่งประสานงานล่วงหน้าไว้กับสถานพยาบาลคู่สัญญาหรือสำนัก การแพทย์ฉุกเฉิน

ศูนย์ความร่วมมือภาครัฐและประชาสังคมเพื่อผู้ป่วยโควิด 19 ดำเนินการโดยกรมอนามัย โดยมีหน้าที่ประสานงานภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ เช่น กรมการแพทย์ สำนักงาน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข(สป.สธ.) สำนักงานแพทย์และสำนักอนามัย (สังกัดกรุงเทพมหานคร) สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ(สปสช.) ที่เป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการผู้ป่วย และ หน่วยงานสนับสนุนภาครัฐ อาทิ กรมควบคุมโรค กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กรมสุขภาพจิต และ กรมการแพทย์แผนไทยฯ ในการสนับสนุนและประสานข้อมูลกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการจัดตั้ง ศูนย์แยกกักตัวในชุมชน เช่น สำนักเขตทั้ง 50 เขตของกรุงเทพมหานคร และภาคประชาสังคม ใน

พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายใน
ต่างจังหวัด ผู้ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ ความร่วมมือภาครัฐและประชาสังคมเพื่อผู้ป่วยโควิด 19

ในชุมชนในต่างจังหวัดอาจมีบริบทที่แตกต่างกัน ดังนั้น ศูนย์ความร่วมมือภาครัฐและประชา
สังคมในแต่ละจังหวัดอาจประกอบด้วย คณะกรรมการระดับจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง (เช่น
คณะกรรมการควบคุมโรคติดต่อ) องค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด นายอำเภอ
ผู้นำชุมชน ภาคประชาสังคม หรือ จิตอาสา เป็นต้น

การดำเนินงานของศูนย์ความร่วมมือภาครัฐและประชาสังคมเพื่อผู้ป่วยโควิด 19

การดำเนินงานแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ก่อนเปิดศูนย์แยกกักตัวในชุมชน, ระหว่างการเปิด
ดำเนินการศูนย์แยกกักตัวในชุมชน และ ประเมินผลการดำเนินการศูนย์แยกกักตัวในชุมชน ก่อนเปิด
ศูนย์แยกกักตัวในชุมชน ควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ติดตามข้อมูลจำนวนผู้ติดเชื้อในพื้นที่ผ่านผู้นำชุมชน ภาคประชาสังคม ร่วมกับหน่วยงาน
สาธารณสุขในพื้นที่ โดยเฉพาะในเขตชุมชนแออัด เพื่อวางแผนจัดตั้งศูนย์แยกกักตัวในชุมชนในพื้นที่
2. เตรียมระบบส่งต่อกับโรงพยาบาลคู่สัญญาและระบบการแพทย์ทางไกล
3. ประเมินความเหมาะสมของสถานที่ ประกอบด้วย ระบบระบายอากาศ ระบบ
สาธารณูปโภค ระบบระบายน้ำเสีย ระบบการจัดการกับสิ่งปฏิกูล ขยะมูลฝอยติดเชื้อ และระบบ
สุขาภิบาล
4. สนับสนุนอุปกรณ์ที่จำเป็นในการทำความสะอาด เช่น คลอรีน ชุดตรวจสอบน้ำ ถังขยะ
แดง
5. สื่อสารความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ที่จะจัดตั้ง
6. เตรียมระบบบริหารจัดการเรื่องอาหาร การทำความสะอาด การขนส่ง (กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข, 2564)

หลักพุทธธรรมที่สอดคล้องกับการบริหารจัดการ

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสถึง สังคหัตถ์ 4 ไว้ว่า ภิกษุทั้งหลาย สังคหัตถ์ (ธรรมเครื่องยึด
เหนี่ยว) 4 ประการนี้ สังคหัตถ์ 4 ประการ อะไรบ้าง คือ 1. ทาน (การให้) 2. เพียรวิชชะ (วาจาเป็นที่
รัก) 3. อุตถจริยา (การประพฤติประโยชน์) 4. สมานัตตตา (การวางตนสม่ำเสมอ) ภิกษุทั้งหลาย

บัณฑิตเล็งเห็นความสำคัญของสังคหวัตถุเหล่านี้ ฉะนั้น บัณฑิตเหล่านั้นจึงถึงความเป็นใหญ่และเป็นผู้
นำสรรเสริญ

สังคหวัตถุ 4 ประการนี้แล ทาน เปยยวัชชะ อตถจริยาในโลกนี้ และสมานัตตตาในธรรมนั้น ๆ
ตามสมควร สังคหวัตถุธรรมเหล่านี้แลช่วยอุ้มชูโลก เหมือนลิ่มสลักที่ยึดคฤมรซึ่งแล่นไปมาได้ ฉะนั้น ถ้า
ไม่พึงมีธรรมเหล่านี้ มารดาหรือบิดา ก็ไม่พึงได้การนับถือหรือการบูชาเพราะบุตรเป็นเหตุแต่เพราะ
บัณฑิตเล็งเห็นความสำคัญของสังคหวัตถุเหล่านี้ ฉะนั้น บัณฑิตเหล่านั้นจึงถึงความเป็นใหญ่และเป็นผู้
นำสรรเสริญ (อง. จตุกก. (ไทย) 21/39/51)

พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต) ได้ให้ความหมายของคำว่าสังคหวัตถุ 4 หมายถึง ธรรมเครื่อง
ยึดเหนี่ยวใจบุคคล และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี หลักสงเคราะห์ มี 4 อย่างคือ

1. ทาน การให้ คือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของตลอดถึงให้
ความรู้และแนะนำสั่งสอน

2. ปิยวาจา วาจาเป็นที่รัก วาจาจุดดิ่มน้ำใจ หรือวาจาซาบซึ้งใจ คือ กล่าวคำสุภาพไพเราะ
อ่อนหวานสมานสามัคคี ให้เกิดไมตรีและความรักใคร่นับถือ ตลอดถึงคำแสดงประโยชน์ประกอบด้วย
เหตุผล เป็นหลักฐานจูงใจให้นิยมยอมตาม

3. อตถจริยา การประพฤติประโยชน์ คือ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการ บำเพ็ญ
สาธารณประโยชน์ตลอดถึงคำช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม

4. สมานัตตตา ความเสมอต้นเสมอปลาย คือ ทำตนเสมอต้นเสมอปลายปฏิบัติสม่ำเสมอ
ในชนทั้งหลาย และเสมอในสุข ทุกข์ โดยร่วมรับรู้ร่วมแก้ไขตลอดถึงวางตนเหมาะสมแก่ฐานะภาวะ
บุคคล เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามธรรมในแต่ละกรณี (พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต,
2542)

สังคหวัตถุ 4

สังคหวัตถุนี้มีองค์ประกอบด้วย 4 ประการด้วยกัน ที่ผู้บริหารนำมาใช้ในการปฏิบัติต่อ
ผู้ใต้บังคับบัญชาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ และเพื่อเป็นการโน้มน้าวให้ผู้ร่วมงานหรือ
ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงานโดยมีความรู้สึกใกล้ชิดเป็นกันเอง ร่วมมือร่วมใจปฏิบัติงานอย่างราบรื่น
เพื่อให้สังคมในหมู่คณะเกิดความสงบสุข มีผู้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้ใน พระสูตรตันตปิฎก อังคุตรนิกาย จตุก
นิบาต แบ่งสังคหวัตถุ ออกเป็น 4 องค์ประกอบ (อง.จตุกก. (ไทย) 21/32/50) ดังนี้

- 1) ทาน คือให้ปัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ ช่วยด้วยการแบ่งปันสิ่งของแก่ผู้อื่นที่ควรให้ ตลอดจนให้รู้ความรู้ความเข้าใจ และศิลปวิทยารวมไปถึงการให้อภัยแก่ผู้อื่น ทำให้สังคมอยู่กันอย่างมีความสุข เพราะการช่วยเหลือซึ่งกันละกัน
- 2) ปิยวาจา คือ การพูดน่ายก ปราศรด้วยถ้อยคำสุภาพอ่อนหวาน เพราะเป็นที่รักพูดด้วยคำที่น่ายก ชี้แจงในสิ่งที่เป็นประโยชน์ให้กำลังใจ ทำให้เกิดความพอใจแก่ผู้ได้ยินได้ฟังก่อให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
- 3) อตถจริยา คือ การบำเพ็ญประโยชน์ให้เป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้อื่น เป็นการปฏิบัติสิ่งที่เป็นประโยชน์ซึ่งกันละกัน มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน ด้วยกำลังใจ ความคิด กำลังกาย และกำลังทรัพย์ การทำตนให้เป็นประโยชน์เท่าที่จะทำได้ เช่น ส่งเสริมจริยธรรม ส่งเสริมให้ผู้อื่นได้รับในสิ่งที่ดีการช่วยผู้อื่นจะทำให้หมู่คณะและสังคมและประเทศชาติก้าวหน้า ได้รับความสำเร็จในสิ่งต่าง ๆ เป็นอย่างดี
- 4) สมานัตตตา คือ การปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย ทำตัวให้เข้ากันได้ เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ร่วมสุขกัน ไม่เอาเปรียบ ร่วมเผชิญและแก้ปัญหาเพื่อประโยชน์สุขร่วมกัน ไม่ถือเราถือเขา รู้จักผูกมิตรกับผู้อื่น เช่น ในยามที่ตนตกทุกข์ได้ยากก็ไม่ทอดทิ้ง ยังช่วยเหลือ ย่อมเกิดความสุข และความสามัคคีในหมู่คณะ

การบริหารจัดการศูนย์พักคอยตามหลักทาน

การบริหารจัดการศูนย์พักคอยตามหลักทาน เป็นการนำหลักธรรมซึ่งเป็นเครื่องสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน คือ การให้การสงเคราะห์หรือช่วยเหลือผู้อื่นด้วยการให้สิ่งของของตนให้แก่ผู้ที่ต้องการ ผู้ขาดแคลนหรือผู้เดือดร้อน สิ่งของที่นำมาให้นั้นต้องเป็นสิ่งของที่ได้มาโดยสุจริต เป็นประโยชน์ทั้งผู้ให้และผู้รับ เป็นประโยชน์แก่ผู้ให้คือ ผู้ให้ก็เป็นสุขอิมเอบใจ ผู้รับก็สามารถบรรเทาทุกข์ความเดือดร้อน รวมทั้งการให้ความรู้ที่ถูกต้องชัดเจนและเป็นจริง

การให้มีหลายอย่างหลายวิธีไม่ได้หมายถึงการให้วัตถุสิ่งของอย่างเดียว การช่วยงานตามสมควรแก่โอกาส การมีน้ำใจต่อกันบนท้องถนนของผู้ขับขี่ยานพาหนะ การลูกให้สตรีหรือคนแก่ที่นั่งขณะอยู่บนรถโดยสารประจำทาง การแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต การให้อภัยแก่ผู้ที่วิวาทกัน ก็ถือเป็นการให้เหมือนกัน โดยเฉพาะการให้อภัยนั้น ถือว่าเป็นการให้ที่ประเสริฐ ทำให้ไม่ต้องมีเวรต่อกันและกันต่อไปอันเป็นเรื่องที่ทรมานทุกขุทรมาน มีผลเท่าเทียมกับการให้ทานซึ่งถือว่าเป็น

การให้ที่ชนะทุกอย่าง ดังพุทธพจน์ “สพพทาน ธมมทาน ชินาติ” การให้ทาน ชนะการให้ทั้งปวง การผูกพยาบาทอาฆาตต่อกันก็เป็นการก่อเวรไม่สิ้นสุด (ขุ.ธ.(บาลี) 25/354/35, ขุ.ธ. (ไทย) 25/354/144)

สรุปได้ว่า การบริหารตามหลักทาน หมายถึง การให้ เสียสละ เอื้อเฟื้อแบ่งปันสิ่งใดของตน เพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่นด้วยความเต็มใจ รวมถึงการให้ความรู้ความเข้าใจ แนะนำส่งเสริม ให้ความช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหา ในการปฏิบัติงานด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานบุคลากร และด้านงานบริหารงานทั่วไปให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การบริหารจัดการศูนย์พักคอยตามหลักปิยวาจา

การบริหารจัดการศูนย์พักคอยตามหลักปิยวาจา ปิยวาจาหรือเพียววัชชะ หมายถึง ความเป็นผู้มีวาจาน่ารักพูดอย่างรักกันวาจาเป็นที่รักวาจาพูดเต็มใจหรือวาจาซาบซึ้งใจ คือ กล่าววาจาสุภาพไพเราะอ่อนหวานมีทางเสียงสมานสามัคคีซาบซึ้งใจ ทำให้เกิดไมตรีรักใคร่นับถือ จะเห็นได้ว่าการให้แต่เพียงอย่างเดียวนั้นไม่สามารถที่จะทำให้เป็นที่รักเป็นที่ชอบใจของคนทั่วไปได้จึงรู้จักปราศรัยให้ไพเราะนุ่มนวลน่าฟังเมื่อฟังแล้วเกิดกำลังใจที่จะทำความดียิ่ง ๆ ขึ้นไป เปรียบเหมือนน้ำทิพย์ชโลมใจประสานใจทุก ๆ ดวงให้เป็นดวงเดียวกัน (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2542)

สรุปได้ว่า การบริหารตามหลักปิยวาจา หมายถึง การเจรจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวานพูดด้วยความจริงใจ ไม่พูดหยาบคายก้าวร้าว มีประโยชน์ เหมาะกับกาลเทศะส่งผลให้การบริหารจัดการเกิดผลดี ทำให้งานประสบผลสำเร็จ มีการใช้วาทศิลป์ในการขอความร่วมมือในการทำงานสามารถให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยแก้ไขปัญหาแก่เพื่อนร่วมงานและผู้เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม

การบริหารจัดการศูนย์พักคอยตามหลักอรรถจริยา

การบริหารจัดการศูนย์พักคอยตามหลักอรรถจริยา อรรถจริยาการประพฤติประโยชน์ทำประโยชน์แก่เขาหลักธรรมข้อนี้มุ่งสอนตน ๒ ด้าน คือ การทำตนให้เป็นประโยชน์และการทำในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ตลอดจนถึงช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้เป็นประโยชน์แก่สังคม เป็นต้น ประพฤติสิ่งที่ เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น ในพระไตรปิฎกได้กล่าวไว้ว่า อรรถจริยา เป็นการ ทำประโยชน์แก่เขา คือ ช่วยเหลือด้วยแรงกายและช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ รวมทั้งช่วยแก้ปัญหาและส่งเสริมในด้านคุณธรรม และซึ่งหลักธรรมข้อนี้มุ่งสอนให้คนพัฒนาตนใน ๒ ด้าน คือ ทำตนให้เป็นประโยชน์เป็นการทำตนให้มีคุณค่าต่อสังคมที่ตนอาศัยอยู่เขาดำรงว่า “อยู่บ้าน

ท่านอย่านิ่งดูดาย ปั่นวุ้นปั่นควายให้ลูกท่านเล่น” ทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์นี้อาจทำได้หลายวิธี ข้อนี้เป็นการนำพาตัวเองช่วยเหลือสังคมด้วยความเมตตาและปรารถนาดีต่อผู้อื่น เช่น การเกิดอัครศิษย์วาทภัยหรือภัยอื่น ๆ ก็เข้าช่วยด้วยความมุ่งหวังที่ดีเป็นต้นสิ่งเหล่านี้เป็นมนต์มหาเสน่ห์ที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้อื่นละคนในสังคมได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นการบำเพ็ญตนอาจไม่ต้องเสียเงินหรือสิ่งของที่ครองใจผู้อื่นได้เช่นเดียวกัน (ที.ปา. (ไทย) 11/140/167)

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการศูนย์พักคอยตามหลักอรรถจริยา หมายถึง การประพฤติปฏิบัติสิ่งที่ดีเป็นประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น ความเป็นผู้มีน้ำใจ ไม่นิ่งดูดาย รู้จักสงเคราะห์และช่วยเหลือกิจการของผู้อื่นให้สำเร็จ รู้จักช่วยกระทำกิจอันเป็นประโยชน์บุคคลอื่นหรือแก่สังคมส่วนรวมทุ่มเทแรงกายในการช่วยเหลือผู้อื่น ตามความเหมาะสมแก่ฐานะและโอกาส เป็นแบบอย่างในการรักษาระเบียบวินัย และส่งเสริมสนับสนุนในการปฏิบัติงานด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานบุคลากร และด้านงานบริหารงานทั่วไปให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การบริหารจัดการศูนย์พักคอยตามหลักสมานัตตตา

การบริหารจัดการศูนย์พักคอยตามหลักสมานัตตตา การวางตนสม่ำเสมอหรือทำให้เข้ากับผู้อื่นให้ความเสมอภาคปฏิบัติสม่ำเสมอทั้งต่อคนทั้งหลาย ไม่เอาเปรียบและเสมอในสุขทุกข์ คือ ร่วมสุขร่วมทุกข์แก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกันการทำตัวเสมอต้นเสมอปลาย ตลอดถึงวางตนเหมาะสมแก่ฐานะภาวะบุคคลเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมในเวลานั้น

ลักษณะของการปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลายและการให้ความเสมอภาคในการบริการของโรงพยาบาลหรือหน่วยงานต่าง ๆ รัฐต้องประกอบด้วยความเสมอภาคด้านบริการ จัดว่าเป็นความเสมอภาคในโอกาสและสิทธิขั้นพื้นฐานที่ประชาชนที่ทุกคนต้องได้รับบริการที่รัฐจัดให้ในฐานะเป็นพลเมืองของประเทศ และการมีสุขภาพดีถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคนในการทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับความเสมอภาคด้านบริการและคุณภาพบริการ

นอกจากนี้ การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอในการร่วมแบ่งปันความรู้ต่าง ๆ จะช่วยให้การจัดการความรู้ “มีชีวิต” อยู่เสมอ การที่พนักงานในองค์กรเป็นผู้ที่มีความสม่ำเสมอ จริ่งใจต่อกัน ถือเป็นนิสัยความรับผิดชอบอย่างหนึ่ง กล่าวคือ ในการทำงานหากงานที่ทำประสบผลสำเร็จ ก็จะไม่แย่งกันเอาความดีความชอบใส่ตัวว่าฉันเป็นคนทำงานนั้นเอง หรือหากมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น พนักงานก็จะไม่มีการกล่าวโทษกัน แต่จะช่วยกันแก้ไขปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นบรรยากาศของความร่วมแรงร่วมใจ ก็จะเกิดขึ้น

พนักงานรู้สึกว่าการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การทำงานของตนเองและองค์กรดีขึ้น

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการศูนย์พักคอยตามหลักสมานัตตา หมายถึง ความเป็นผู้มีตนเสมอ ไม่ถือตัว ประพฤติปฏิบัติดีต่อผู้อื่นอย่างเสมอดั้นเสมอปลาย ไม่ถือตัวหรือทำตัวเย่อหยิ่งกับญาติพี่น้องหรือมิตรสหายเดิม ที่เคยคบค้าหรือปฏิบัติดีต่อกัน เคยเคารพนับถือกันมาอย่างไรก็ทำอยู่อย่างนั้น เป็นผู้มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ มีความขยันหมั่นเพียรอย่างสม่ำเสมอ ให้ความเสมอภาคกับทุกคนเท่าเทียมกัน ร่วมทุกข์ร่วมสุขช่วยเหลือเกื้อกูลกันให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สรุป

การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เริ่มขึ้นเมื่อปลายเดือนธันวาคม 2562 ส่งผลให้แต่ละประเทศกำหนดมาตรการเพื่อควบคุมและป้องกันการระบาด ทั้งการควบคุมการเคลื่อนย้ายของประชาชนทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ การปิดหรือจำกัดระบบการขนส่งต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและกิจกรรมของประชาชนทั่วโลก ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคนี้ ส่งผลให้เกิดผลกระทบในทุก ๆ ด้าน วิถีชีวิตของคนในประเทศเปลี่ยนไปอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ตลอดจนประชาชนที่ต้องดำเนินชีวิตในแต่ละวันก็ต้องให้ความร่วมมือตามมาตรการต่าง ๆ ที่รัฐบาลได้ประกาศออกมาด้วย

การบริหารจัดการศูนย์พักคอยภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัส Covid 19 มีผลต่อการดำเนินชีวิตให้เท่าทันกับสถานการณ์ในสภาวะปัจจุบัน เนื่องจากการดำเนินชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอันมาก ทุกคนต้องป้องกันตัวเองพยายามที่จะดูแลตัวเอง ต้องระมัดระวังตัวเองมากขึ้น การมีศูนย์พักคอยก็เป็นกระบวนการหนึ่งในการดูแลรักษาผู้ป่วยไวรัสโคโรนา 2019 เพราะฉะนั้น จึงจำเป็นต้องรู้เท่าทันเรื่องโรคภัยไข้เจ็บ สามารถนำความรู้มาปรับเข้ากับการดำเนินชีวิต สามารถป้องกันโรคภัยไข้เจ็บได้ ตลอดจนถึงความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ช่วยเหลือ ประคับประคอง เยียวยา ให้ผู้ป่วยมีกำลังใจ รักษาตัวให้หาย พร้อมทั้งจะกลับมาดำเนินชีวิตตามปกติได้ เมื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดบริหารจัดการศูนย์พักคอย โดยบูรณาการหลักพุทธธรรมเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ก็จะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลอย่างยั่งยืน

References

- ทิพาวิดี เมฆสุวรรณค์. (2544). *ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการ*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต). (2544). *พุทธวิธีกาบริหาร*. กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต). (2542). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม..*
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2535). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ นานมีบุ๊ค.
- สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล, (องค์การมหาชน), *แนวทางการจัดตั้งศูนย์แยกกักตัวในชุมชนกรณีระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019*, ฉบับที่ 1, วันที่ 22 กรกฎาคม 2564.
- Chester Barnard. (1938). *The Function of Executive*. Cambridge Mass. Harvard University Press.
- Frederick w Taylor, บทความ : Frederick w. Taylor, *การบริหารแบบวิทยาศาสตร์กับ One Best Way*, ออนไลน์, <http://www.วิทยากร.net> เข้าถึงข้อมูลวันที่ 20 สิงหาคม 2564.
- Henri Fayol. (1930). *Industrial and General Administration*, New York: McGraw-Hill.
- Jame, A.F. Stoner. (1982). *Management*, 2 ed., Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Pamela S. Lewis., and Stephen H. Goodman, and Patricia M. Fandt. (2004). *Management Challenges for Tomorrow 's Leaders*. 4th ed., Thomson South Western.
- John M. Cohen and Norman T. Uphoff. (1980). *Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity*, Word Development 8.
- Stephen P. Robbins., and Mary Coulter. (2005). *Management*. 8th ed., Pearson Education.,.
- <https://www.bangkokhospital.com/content/psychiatric-guidance-on-stressmanagement-trading-covid-19>. <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/953331>.